

HERDENKING De Julianabrug is nu een van de bezienswaardigheden van Curaçao, met een prachtig uitzicht. Maar vijftig jaar geleden stortte hij in elkaar. Er vielen vijftien doden.

Op de nieuwe brug durft ze nog steeds niet

Dick Drayer
WILLEMSTAD

De paniek was groot, op de ochtend van maandag 6 november 1967 in Willemstad. Om tien voor acht markeerde een verwoestend geluid van knarsend staal het einde van de Julianabrug in aanbouw. “Een donderend geraas, de aarde trilde als bij een aardbeving”, herinnert Petra Kleinmoedig (90) zich. “Ik was aan het baden en rende bijna naakt naar buiten, alleen een badjas aan.” Naast de arbeidersopstand van 30 mei 1969 wordt deze gebeurtenis nog steeds gezien als de grootste ramp uit de Curaçaose geschiedenis. Vijftien mensen kwamen om, onder wie ook zes Europese Nederlanders.

Petra woont in Fleur de Marie, een wijkje dat onderdeel is van het stadsgedeelte Scharloo in Punda. Ze kijkt uit over de Annabaai en ziet aan de overkant Otrobanda liggen. Het wijkje ligt op het natuurlijke talud van de Julianabrug. “Buiten renden mensen in paniek alle kanten op. Ik keek naar boven en zag dat de brug weg was.” Buurvrouw Mirna Martis (76) dacht ook aan een vliegtuig. “Ik heb dat geluid nooit meer gehoord, verschrikkelijk. Heel Willemstad was in shock.”

In de jaren zestig was de olie-industrie booming. Enorme tankers voeren in steeds hogere frequentie de Annabaai in en uit, op weg naar Shellraffinerij of terug de zee op. De enige verbinding tussen Punda en Otrobanda was de beroemde drijvende pontjesbrug, de Emmabrug.

“Die stond meer open dan dicht. De verkeersdruk in de binnenstad was enorm”, zegt Jessica Smits van het Nationaal Archief in Willemstad. Zij doet archiefonderzoek naar de ramp met de Julianabrug. Curaçao was destijds welvarend: elf procent van de mensen op het eiland had een auto. Vergelijk dat met Nederland, waar maar vijf procent van de mensen een auto had.”

In 1962 werd begonnen met het grondwerk onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat. De brug bestond uit vijftig stalen secties, die in Nederland werden gebouwd. Deze werden per schip naar Curaçao vervoerd. ‘Nadat de bruglandhoofden in 1966 waren afgebouwd, begon het werk om de 25 secties aan de Pundazijde te monteren. Bij het aanbrennen van sectie 23, brak op 6 november 1967 de verankerde ophanging van deze brughelft en kwam 1600 ton staal met donderend geraas naar beneden vallen’, zo meldt het Nationaal Archief.

De oorzaak en schuldvraag zijn in de loop der jaren naar de achtergrond verdwenen. “Toch zijn er drie rapporten verschenen die een antwoord geven, maar die zijn nooit publiek gemaakt”, zegt onderzoeker Jessica Smits.

“Het derde rapport, van professor dr. A.J. Zuithoff, is heel expliciet. Rijkswaterstaat heeft de brug met 28

Petra Kleinmoedig (90) herinnert zich de ramp als de dag van gisteren.
FOTO SINAYA WOLFERT

De ingestorte Julianabrug in 1967. FOTO NATIONAAL ARCHIEF, COLLECTIE SCRIVANE

HOOGSTE BRUG IN HET CARIBISCH GEBIED

De Julianabrug is een van de drie meest markante punten van Curaçao, naast de huisjes op de Handelskade en de olie-raffinerij in het Schottegat. Na de ramp werd de brug herbouwd. Hij was klaar in 1972, maar de aanleg van toegangswegen duurde toen nog twee jaar. De brug is bijna 500 meter lang en met ruim 56 meter de hoogste in het Caribisch gebied. De brug is alleen bestemd voor autoverkeer; vanwege de beweeglijkheid van de constructie is voetganger- en fietsverkeer verboden.

dikke, lange staalkabels verankerd in een betonnen blok in de grond. Zestien daarvan waren gebroken.” Zuithoff concludeert na onderzoek dat er ter plaatse hechtlassen zijn aangebracht om de kabels op hun plaats te houden tijdens het storten. “Die hechtlassen hebben de treksterkte en de buigkracht van het hoogwaardig staal op noodlottige wijze beïnvloed”, zo staat in het rapport.

Vandaag herdenkt Curaçao de ramp met de Julianabrug vijftig jaar geleden. Donderdag publiceert Smits haar bevindingen en kunnen de geschiedenisboekjes worden herschreven. Voor Petra Kleinmoedig maakt dat geen verschil, zij is de brug nooit op durven gaan. “Ik heb nog steeds angst als ik terugdenk aan die dag in 1967.”

Meer dan 25 doden door schietpartij in Texaanse kerk

MASSAMOORD In Texas zijn meer dan twintig mensen doodgeschoten in een kerk. Het motief is nog onduidelijk.

Van onze redactie buitenland

Een schutter heeft gisteren zo'n 25 mensen doodgeschoten die aanwezig waren bij een dienst in een kerk in Sutherland Springs. De aanslag vond plaats rond half twaalf lokale tijd in het kleine stadje in het zuiden van de Amerikaanse staat. De schutter kwam later om.

De aanslag is de derde massamoord in de Verenigde Staten in korte tijd. Vorige maand kwamen 58 mensen om in Las Vegas, waar een schutter vanuit een hotel het vuur opende op een festivalterrein. Zijn motief is nog altijd onduidelijk. Afgelopen week stierven acht mensen toen een man, waarschijnlijk geïnspireerd door Islamitische Staat, in New York inreed op voetgangers en fietsers.

Over het motief van de dader in Sutherland Springs was gisteren nog niets te zeggen, meldde de FBI-afdeling in het vijftig kilometer verderop gelegen San Antonio. Waarschijnlijk handelde hij alleen, maar ook dat was nog onderwerp van onderzoek. De man wist in eerste instantie te

ontkomen na zijn daad, maar na een korte achtervolging kwam hij alsnog om in Guadalupe County, niet ver van Sutherland Springs. Of hij is doodgeschoten of zichzelf om het leven bracht, was gisteren nog niet duidelijk.

Eén getuige een lokale politiefunctionaris zou de dader niet uit het stadje zelf komen. Hij stelde tegenover NBC dat er ‘waarschijnlijk’ geen sprake is van terreur, maar dat het een ‘andersoortig incident’ was, ‘gerelateerd aan de kerk of de gemeenschap’.

Eén getuige zei tegen CNN dat ze rond half twaalf snel na elkaar twintig schoten telde vanuit de nabijgelegen First Baptist Church, een andere vertelde NBC dat ze een semi-automatisch geweer hoorde. In de kerk was op dat moment was een dienst gaande, waar op een doorsnee zondag zo'n vijftig mensen voor bijeenkwamen. Volgens een lokale politiefunctionaris zouden er naast de 25 doden dan ook twintig tot 25 gewonden zijn. Er waren ook kinderen in de kerk aanwezig – zeker een van hen zou zijn omgekomen.

De Amerikaanse president Donald Trump, die vrijdag vertrokken is voor een twaalfdaagse reis door Azië, reageerde gisteren via Twitter. Hij schreef daar: ‘Moge God de mensen van Sutherland Springs bijstaan. De FBI en politie zijn ter plaatse. Ik houd de situatie in de gaten vanuit Japan.’

CATALONIË

Puigdemont geeft zich aan én mag lijsttrekker worden

Alex Tieleman
MADRID

Kort nadat Carles Puigdemont zich zondagochtend had aangegeven bij de Belgische autoriteiten, liet zijn partij weten hem als lijsttrekker te willen voor de Catalaanse regioverkiezingen. Dit duidt erop dat de afgezette regiopresident zijn ‘overgave’, en die van zijn vier ministers, niet als het einde ziet, maar eerder als een nieuwe zet.

Dat Puigdemont vroeg of laat bij het gerecht zou eindigen, mag geen verrassing heten, nadat hij de afgelopen weken zijn separatistische project tot het uiterste doordreef en er een Catalaanse onafhankelijkheidsverklaring kwam. Donderdag kreeg de complete afgezette regioregering die zich in Madrid meldde al voorarrest – slechts één minister kwam na betaling van een borgsom vrij.

Tegen Puigdemont en zijn ministers die naar België waren uitgeweken, werd een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd. De Belgische onderzoeksrechter weegt nu het aanhoudingsbevel, en beslist binnen 24 uur om hier al dan niet naar te handelen. De deadline verloopt om negen uur vanochtend.

De rechter in Madrid wil dat de gehele afgezette Catalaanse regio-

regering zich verantwoordt. De verdenking: rebellie, opruiing en frauduleus gebruik van publieksgeld. Puigdemont wil alleen onder bepaalde voorwaarden terug naar Spanje, hij vindt dat er sprake is van een politiek proces. Als hij tegen het aanhoudingsbevel in beroep gaat, kan hij zijn uitlevering over de Catalaanse regioverkiezingen op 21 december heen tillen. Waar hij (op afstand) best een goed resultaat zou kunnen neerzetten.

Ondanks dat hem een celstraf tot dertig jaar boven het hoofd hangt, lieten verschillende peilingen gisteren zien dat de separatistische partijen nog niet zijn uitgespeeld en zelfs – net als bij de vorige regioverkiezingen – de meeste parlementszetels kunnen behalen. Madrid zal enerzijds opgelucht zijn dat de rechterlijke macht nu optreedt tegen het Catalaanse separatisme, iets waar de regering-Rajoy nooit een bevredigend politiek antwoord op had. Anderzijds krijgen de separatistische kopstukken als ze achter de tralies verdwijnen een aura van martelaar, wat hen bij de verkiezingen zou kunnen helpen.

De separatisten hebben opgeroepen deze week massaal de straat op te gaan om te demonstreren voor de vrijlating van hun leiders. Vanaf woensdag moet een staking de Catalaanse regio platleggen.